

Hällby-Ökna

Fåglar i området att ta hänsyn till

Hackspettar

Tretåig hackspett. NT, Fågeldirektivet bilaga 1, Prioriterad fågelart i skogsvårdslagen, Bernkonventionen bilaga 2, Typisk art för 9010 Taiga, (9740) 91D0 Skogsbevuxenmyr samt 9030 Landhöjningsskog (N2000 miljöer) samt fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Tretåig hackspett lever i taigamiljöer med riklig förekomst av döende och döda träd. I områden med god tillgång på föda klara sig arten under sommaren på några tiotals hektar. Vintertid utnyttjar den betydligt större områden för att finna föda, troligen i storleksordningen flera hundra hektar i likhet med mindre hackspetten. Tretåig hackspett är vanligast i naturliga granskogar, där den framför allt under vintern lever av larver och vuxna individer av flera barkborrar som lever under trädets bark. Även tall och björk och andra trädslag används vid födosök.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Det är en stor brist på stående död ved i området. Det finns inte den mängd av barkborrar och långhorningar som behövs för att området ska vara en viktig del av artens habitat. Ett aktivt skapande av död ved, i form av stående träd (ringbarkade) högstubbar och lågor och i mängder på över 15m³/ha skulle vara positivt för arten. Skogsvårdslagen föreskriver att det inte får vara mer än 5m³ färsk död barrved/ha, men i den begränsningen räknas inte högstubbar med. Skapar man 3m³ stående färsk död barrved/ha, 2 m³ liggande färsk död barrved/ha och 5-10m³ högstubbe av barr/ha och sedan fylla på med 3 m³ stående död ved/ha och 2 m³ liggande död ved/ha vart 2 år, så kommer kvarlämnade barrskogsstråket bli en viktig del av artens habitat.

Mindre hackspett. NT, Prioriterad fågelart i skogsvårdslagen, Bernkonventionen bilaga 2, Typisk art för 9010 Taiga, 9750 Svåmlövskog, 9030 Landhöjningsskog, 9080 Lövsumpskog (N2000 miljöer) samt fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Mindre hackspett lever i löv- och blandskog med förekomst av äldre lövträd. I södra Sverige särskilt ädellövträd. Under vintern kan födosök även ske i äldre grandomineradskog. Norrut förekommer arten i gamla löv. Och blandskogar med al, björk och asp. För häckning krävs döda lövträd, men boträd är sällan begränsade faktorn, utan det är snarare födotillgången på vintern. Under vinterhalvåret och våren är långhorningslarver och andra skalbaggs-larver som lever under barken på grova grenar i murken ved och torra grenspetsar på främst asp, den viktigaste födan. Under sensvåren och sommaren utgörs födan främst av fjärils-larver, bladlöss, myror,flugor

och skalbaggar och dagsländor. För en lyckad häckning behöver ett par 40 ha äldre lövskog i ett 200ha stort område. Revirets storlek ökar med lövskogens uppsplittring.

Bedömning av exploateringens påverkan och exempel på vad som kan göras.

Mindre hackspetten missgynnas av gallring i löv- och blandskogar, om lövträd tas bort. Vidare så missgynnas arten starkt av att äldre lövträd tas bort och dränering av och avverkning av al- och björkkärr. Exploateringen i området kan ha en negativ påverkan på arten om inte man sparar lövträd, äldre lövträd och al- samt björkkärren. Det är positivt med en blandning av olika lövträd av främst lind, björk, al och ek. Äldre lövträdsbestånd bör bevaras som naturhänsyn. Spara lövträd, gynna lövträd och spara hänsynsytor med äldre lövträd samt al- och björkkärr.

Spillkråka. NT, Prioriterad fågelart i skogsvårdslagen, Bernkonventionen bilaga 2, Typisk art för 9010 Taiga, (9740) 91D0 Skogsbevuxenmyr (N2000 miljöer) samt fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Spillkråkan lever i barr- och blandskogar men även i ren lövskog. DE tätaste populationerna förekommer i äldre blandskogar med got tom död ved och gamla träd. Varje par utnyttjar 400-1000ha beroende på skogens kvalitet. Förekommer även i områden med ganska intensivt skogsbruk och stor utbredning av kalhyggen, men är beroende av grova träd för häckningen. Födosöker ofta lågt i träd, på stubbar m.m. gärna rotrötad gran med hästmyror.

Bedömning av exploateringens påverkan och exempel på vad som kan göras.

Spillkråkan missgynnas av att överhållna blandskogar med riklig tillgång till grov och död ved avverkas och ersätts med täta yngre skogar. Skapa död ved i sparade skogsytor. Spara gamla och eller grova tallar samt grova lövträd över hela ytan.

Slutsats hackspettar

För dessa tre fågelarter är det brister i områdets kvaliteter. Om kvaliteterna i kvarlämnade områden blir tillräckligt bra och de områdena blir tillräckligt stora kan förlusten av kvantitet till viss del ersättas med bättre kvalitet.

Rovfåglar

Duvhök. NT, CITES bilaga A, Bernkonventionen bilaga 2, Bonnkonventionen bilaga 2, fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Duvhöken är starkt bunden till skog, såväl för jakt som häckning. Undersökningar i barrskogsdominerade landskap visar tydligt att den föredrar att jaga i äldre barrskog, men undviker yngre bestånd. Det visar sig också att den föredrar stora bestånd med gammal skog, där de flesta bystena tas. Duvhökar som övervintrar i jordbruksområden i Syd- och Mellansverige jagar ofta i öppnare marker, vilket hänger samman med deras jaktteknik, men visar även då en preferens för skogsområden och föredrar då brynen mellan skog och öppnare marker. Duvhöken häckar uteslutande i skog. Boet byggs i träd oftast i gammal skog.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Den nordöstra delen av området är äldre tallskog. Den sydöstra delen blandskog med löv och yngre gran. Det är viktigt att man undersöker så att det inte finns något duvhöksbo inom området eller inom 300m utanför området. Under häckningstid 20 mars-20 augusti får inga skogliga åtgärder ske inom 300m från boet. Utöver detta så ska avverkningar utformas så att boet skyddas av omgivande skog. Det är viktigt att en skyddszon lämnas runt boplatsen vid avverkning och andra skogliga åtgärder. Skyddszonen ska vara så bred att boet inte syns från skogskanten. Det är viktigt att man lämnar stora hänsynsytor med äldre lövträd eller gran. Lämna funktionella kantzoner av gran och lövträd mot bäckar, sumpskogar, sjöar och myrar. Undvik att dra skogsbilväg inom 200m från duvhöksbo. Hyggesfritt skogsbruk (små öppna ytor, många stora träd). Lämna grövre tallar, granar och andra träd som kan utvecklas till nya boträd. Finns det duvhöksbo i området eller strax utanför området, är det risk att den påverkas negativt. I de fallen måste mer hänsyn lämnas och exploateringen minskas ner. I övriga fall är det att tänka på att spara stora hänsynsytor, spara funktionella kantzoner, spara grova lövträd, tallar och granar samt tillräckligt med skog runt dessa.

Fjällvråk. NT, Prioriterad art i skogsvårdslagen, CITES Bilaga A, Bernkonventionen bilaga 2, Bonnkonventionen bilaga 2, Typisk art för 4060 Alpina rishedar, i Boreal region, fridlyst enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Fjällvråken häckar främst i gränslandet mellan fjällbjörkskogen och kalfjället, även regelbundet men i varierande omfattning i skogslandskapet, helst i områden med gles äldre barr- och blandskog där det finns stora öppna ytor som kalhyggen, myrar och jordbruksmark. I skogslandskapet bygger de oftast sina bon i en klippa eller i en stor tall. Den lever främst av smågnagare.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Uteblivna eller starkt reducerade populationstoppar av smågnagare är ett stort hot.

Området är inte det vanligaste eller viktigaste häckningsplatsen. Men det bör kollas upp, så att det inte finns något bo i något träd i området. De jagar över öppna ytor så de bör inte påverkas om det blir tillräcklig hänsynsytta runt eventuellt bo.

Havsörn. NT, Fågeldirektivet Bilaga 1, Prioriterade fågelarter i skogsvårdslagen, ÅGP art (avslutat), CITES Bilaga A, Bernkonventionen Bilaga 2, Bonnkonventionen bilaga 1, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Havsörnen söker sin föda främst vid vatten och häckar i anslutning till kuster, sjöar och vattendrag, ofta på öar, men ibland även ganska långt från vatten. I Sverige byggs bona nästan uteslutande i träd, oftast gamla stora tallar.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Exploatering för bebyggelse, industrier och vägar kan spolia en häckningsplats för evigt. Häckningsplatser för havsörnar kan vara mycket gamla, de kan ha använts i över 150 år. En undersökning måste göras för att kolla upp om det finns havsörns bo i området eller strax utanför. Finns det havsörns bo i området eller strax utanför så är det inte möjligt att exploatera området.

Inga skogsbruksåtgärder eller andra störande arbeten inom 500m från boet under häckningsperioden 1 januari till 15 augusti. Ingen skogsbilväg närmare boet än 500m. Inga åtgärder inom 100m från boet.

Slutsats rovfåglar

Häcker dessa tre fåglar i området kan det innebära att exploatering inte är möjligt (havsörn) eller måste drastiskt minskas (duvhök, fjällvråk). Det måste undersökas vidare om det häckar inom området eller strax utanför området, dvs undersöka om exploateringen hamnar inom skyddsavståndet.

Övriga fåglar

Fiskmå. NT, Fågeldirektivet Bilaga 2, Bernkonventionen Bilaga 3, Fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Fiskmåsen häckar vid kuster, sjöar samt lokalt i samhällen och i jordbruksbygd.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Sparas tillräckliga kantzoner mot jordbruksmarken så ska exploateringen inte ha någon större negativ effekt.

Entita. NT, prioriterad fågelart i skogsvårdslagen, Bernkonventionen Bilaga 2, Typiska art för 9080 Lövsumpskog, Fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Hålhäckare. Beroende av naturliga hål eller skapade hål, använder gärna holkar. Entitan är en löv- och blandskogs art som föredrar ek och hasselsdominerade skogar och dungar, men även fuktiga alkärr och videsnår.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Sparas dungar med ek och alskogar samt stråk med blandskogar och större ekar, så ska den klara av exploateringen i området. Speciellt om man sätter upp holkar anpassade till entitan (ingångshål med en diameter på 26-28 mm) på ca 2m höjd över marken samt sätter upp holkarna parvis med 5-10m emellan.

Tallita. NT, prioriterad fågelart i skogsvårdslagen, Bernkonventionen Bilaga 2, Fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Föredrar sammanhängande barrskogar, både tall och granskog samt lövblandad barrskog. Skogens struktur är viktig, den ska helst vara flerskiktad med riklig underväxt av mindre granar, björk och andra lövträd och buskar. Tillgång på murknande högstubbar är särskilt viktigt, eftersom tallitan helst själv hackar ut sitt bohål. Förekommer även i blöta buskmarker i anslutning till större sammanhängande barrskogsområden. Påträffas ofta i solexponerade och fuktiga skogspartier, gärna intill skogskärr eller i kantskogen mot myrmarker. Reviren är 10-20 ha.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Sparas tillräckligt stor sammanhängande barrskog/blandskog tillsammans med om man skapar högstubbar så ska det inte bli så stor påverkan. Sammanhängande barrskog bör vara 10-20 ha stort och bör bestå av både den äldre tallskogen samt den yngre blandskogen. Detaljplanen kan behöva anpassas något för att säkra upp detta.

Stare. VU, Fågeldirektivet Bilaga 2, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Staren häckar i anslutning till jordbrukslandskap, i tätorter eller andra öppna marker. Är under häckningsperioden helt beroende av öppna gräsmarker med kortvuxet fåltskikt. Den föredrar ofta kortsnaggade naturbetesmarker framför kultiverade betesmarker, och följer ofta kor eller andra kreatur. Den utnyttjar också gräsmattor, vägkanter, nysådda åkrar och liknande. Boet läggs i befintliga håligheter, t. ex. ett gammalt bohål av större hackspett eller gröngöling, i holkar eller under tegelpannor. Häckar ofta i alléer, dungar eller skogsbryn i jordbrukslandskapet, i gårdsmiljöer eller i parker. Bevaras ett bryn ner mot beteshagen, uppsättning av starholkar, alléer längs gatorna och mycket grönyta med träd, buskar och kortklippt gräs så ska den inte påverkas negativt av exploateringen.

Rödvingetrast. NT, Fågeldirektivet Bilaga 2, Bernkonventionen Bilaga 3, Bonnkonventionen Bilaga 2, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Häckar i barrskog och björkskog men även i andra skogar. Boet ligger lågt i stamklykan av låg och tät ung gran eller på en stubbe.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Sparas tillräckligt stor barr och lövskog, med yngre täta unga granar, så bör den inte påverkas så negativt av exploateringen. Detaljplanen kan behöva anpassas så att mer av blandskogen sparas och som en sammanhängande del med den större barrskogen med äldre tallar.

Björktrast. NT, Fågeldirektivet Bilaga 2, Bernkonventionen Bilaga 3, Bonnkonventionen Bilaga 2, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Häckar i olika slags skogar och busksly, som löv och blandskog men även ofta i anslutning till odlad mark, i parker och trädgårdar. Bygger bo i trädkronan. På hösten och vintern äter den rönnbär, lingon, enbär, fallfrukt och dylikt.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Sparas blandskog med stora träd och med bärris och bärbuskar och om det planteras in rönn, fruktträd och liknande i parker, trädgårdar och i alléer, så ska den inte påverkas så negativt av exploateringen.

Svartvit flugsnappare. NT, Bernkonventionen Bilaga 2, Bonnkonventionen Bilaga 2, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Häckar i löv och blandskogar samt i trädgårdar och parker och accepterar även ren barrskog. Bor gärna i fågelholkar.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Sparas tillräckligt med blandskogar dels som parker, större dungar och eller som sammanhängande del till den större barrskogskanten tillsammans med att fågelholkar sätts upp, så ska exploateringen inte ha så stora negativa effekter på arten.

Buskskvätta. NT, Bernkonventionen Bilaga 2, Bonnkonventionen Bilaga 2, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Häckar i en lång rad av olika biotoper på öppen mark, som jordbruksmarker, kalhyggen, hedar och glest bevuxna myrar. Föredrar medelhög, varierad gräshöjd med visst inslag av gammal fjolårsvegetation.

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Området är i dag beskogad med blandskog eller tallskog, vilket inte är dess habitat. Exploateringen bedöms inte påverka arten.

Gulsparv. NT, Bernkonventionen Bilaga 2, fridlyst art enligt 4 § Artskyddsförordningen.

Ekologi.

Häckar i olika typer av öppna miljöer med inslag av träd och buskar. Talrikast i anslutning till jordbruksmarker i södra och mellersta Sverige samt ut med norrlandskusten. Är även vanlig på hyggen, kraftledningsgator och andra halvöppna miljöer. I optimala miljöer, åker miljöer med bryn och åkerholmar, så kan det finnas 30 par/km².

Bedömning av exploaterings påverkan och exempel på vad som kan göras.

Exploateringen bedöms inte ha negativ påverkan om tillräckligt bra brynmiljö lämnas mot jordbruksmarken.

Övrigt viktigt:

90% av fågelarterna är beroende av fjärilslarver, för det är födan för fågelungarna. Fjärilar behöver många olika slags blommande växter. Brännässla, tistlar m.m. som betecknas som ogräs är mycket viktigt för fjärlarna och behöver få finnas på några ytor i exploateringsområdet.

I övrigt är det bra att sätta upp olika holkar och på olika höjd samt mata fåglarna på vintern.